

Denne side handler om
Kaptajn og toldbetjent Søren Munch (1774-1865) og
Dorothea Catharina Wandal Randulff Bull (1781-1861)

Søren Munch, maleri fra 1809 af Peder Faxøe. Privateje. Søren Munch med sin sekstant.
[Se større billede som pdf](#)

Søren Munch, født 28. marts 1774 i Kristiania (Oslo), død 29. august 1865 i Stavanger, blev gift 18. oktober 1811 med Dorothea Catharina Wandal Randulff Bull, født 28. oktober 1781, død 17. januar 1861.

2 x tipoldeforældre.

De blev forældre til [Mette Johanne Colbjørnsen Bull Munch Kielland](#).

Søren Munch var søn af [Edvard Munch \(1738-93\) og Petronella Krefting \(1746-1810\)](#).

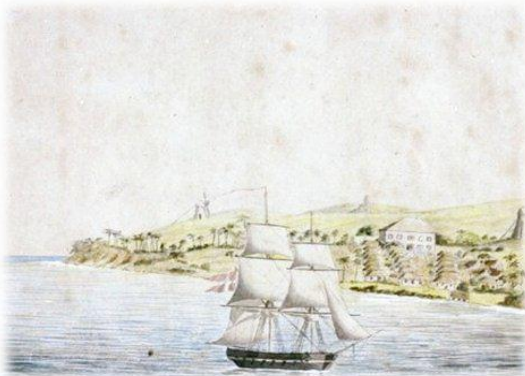
Dorothea Catharina var datter af [Ole Bornemann Bull \(1747-1810\) og Gidsken Storm \(1753-1833\)](#).

Dorothea Catharina

Om Dorothea vides ikke meget - men som 20årig i 1801 opholdt hun sig iflg. folketællingerne i Nitteberg i Gjerdum hos sorenskriver Koren og familie som "logerende og rejsende ven". Det var en kæmpe husholdning med 4 børn og ikke mindre end 16 tjenestefolk, 4 logerende og flere andre familier og daglejere - og samme år opholdt hun sig også i Kristiania (Oslo) i Vestre Kvarter hos sin farbror, juristen Johan [Randulff Bull](#) og hustru Mette Johanne Colbjørnsen. En slags uddannelsesophold for kvinder? Derudover ved vi, at hun fik silketøj fra Vestindien af sin kæreste, Søren.

Søren

Søren skal iflg. en bekendt have været "en meget rask dreng med noget eventyrlige anlæg". Det var vel for at tilfredsstille disse, at han valgte en levevej, der bragte ham ud til fremmede folk og andre verdensdele. Han blev kaptajn for et dansk koffardiskib og sejlede med bl.a. silkestof fra Dansk Vestindien til det danske hof.

Krig og kapring

Søren var kaptajn i handelsflåden og sejlede til og fra Dansk Vestindien med eksotiske varer.

Danmark var blevet involveret i englændernes krig mod den franske kejser Napoleon i 1807, idet englænderen frygtede, at den udmærkede, danske flåde kunne falde i hænderne på franskmændene og den engelske søfart i Østersøen derved

forhindret. Derfor bombede englænderne København og tog den danske flåde i 1807. Herefter havde danskerne ingen mulighed for at give deres handelsfartøjer en konvoj af orlogsskibe med til beskyttelse mod englænderne, når de sejlede ud. Det var blevet en risikabel færd at sejle med handelsvarer.

På hjemvejen fra en sådan sørejse blev Sørens skib kapret af bekrigende englændere i 1808. Søren havde netop bragt en ladning krydderier, farvestoffer og sjældne træsorter ind i Nordsøen, da englænderne overmandede skibet. Han kunne intet stille op. Fjenden slæbte skibet til nærmeste engelske havn og solgte de kostbare varer for egen vinding. Søren blev sat i engelsk fængsel i 3 år. Sært nok fik han lov at beholde silkestoffet, der faktisk kom til dets bestemmelsessted til sidst, nemlig til hoffet og til hans kæreste,

Dorothea Catharina Wandal Randulff Bull.

Det har tidligere været både sagt og skrevet, at det var den danske enkedronning, der havde bestilling med på silketøj fra Vestindien - men mon ikke, det var en anden dame ved hoffet, for på det tidspunkt var der slet ikke nogen enkedronning, idet Juliane Marie var død i 1796. Eller også var ordren bare blevet lidt gammel - tingene gik jo ikke så hurtigt i gamle dage.

På sit ord som hædersmand om ikke at forsøge at flygte, fik Søren lov at gå frit omkring. Han sloges med sin samvittighed og ordet om ikke at flygte og trangen til at gense familien og Norge. Skulle han stikke af? Men en hædersmand holdt sit ord, og Søren blev. Han fortalte siden retfærdigvis om englænderne, at de ikke just holdt af at bekrige nordmænd og danskere, og at de behandlede ham godt. Men han havde ondt af sit mandskab, der ikke nød samme privilegier. Han fik mange gode venner under fangenskabets, deltog i det sociale liv og blev også frimurer.

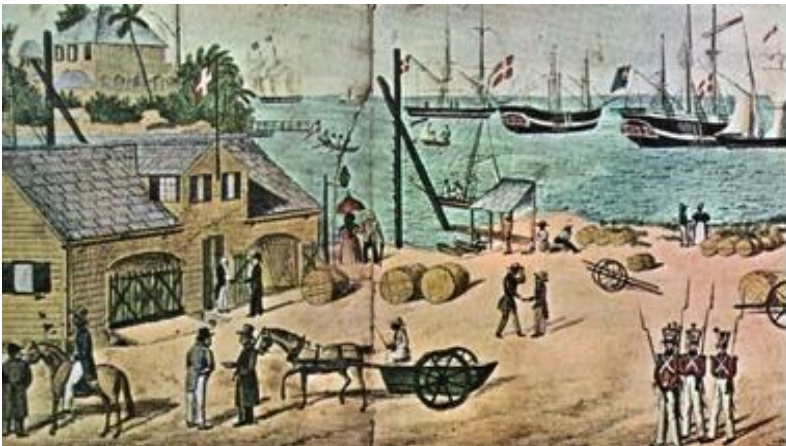
Hjemme igen

Søren Munchs sørejse hjem til Norge efter løsladelsen i 1811 blev hans sidste lange sejltur. Han havde fået nok. Han var kun 37 år, men oplevelserne havde taget hårdt på ham. Tilbage i Stavanger kom han ind i toldvæsnet og blev overtoldbetjent. Han blev på land og boede til sin død i 1865 i et lille hus med have ved søen Breitavatnet midt i Stavanger.

Alt dette kan læses i en avisartikel fra 1920'erne i Aftenbladet, Stavanger, af malerinden Johanne Munch Kielland, f. 1858, barnebarn af Søren Munch.

Maleriet til venstre af Søren Munch er malet af Peder Faxøe, der har dateret det 1809 bag på lærredet. I 1809 sad Søren i engelsk fangenskab, så man kunne formode, at der har været lavet skitser til billedet i fx. 1807, og at det endelige maleri er blevet færdigt, mens Søren var borte. Maleriet er i familiens eje.

Havnen i Sct. Croix, hvor Søren Munch uventet mødte sin egen storebror. Billede fra bogen "Fjernt fra Danmark".

God historie desværre ikke rigtig:

Denne historie har været fortalt i familien:

"Sørens datter, [Mette Johanne](#), har til sin svigerdatter (Ella Kielland, f. Rønneberg) fortalt om sin fars møde med sin ældste bror, der var studerende på universitetet i København, allerede da den yngre bror lå i vuggen. Brødrene traf hinanden første og eneste gang på Sct. Croix (de dansk-vestindiske øer), da Søren Munch kom dertil med sit skib og ikke anede, at lægen og apotekeren der var hans egen bror."

De nyeste opdagelser viser, at den bror, Søren mødte på Sct. Croix, var Christen Conrad Colbjørnsen Munch, født i Larvik 1780. Han vides sikkert at have været på Sct. Croix i 1810. Søren Munch, der altså var 6 år ældre end Christen, kan derfor ikke have ligget i vuggen, da lillebror Christen studerede. Det udelukker dog ikke, at de godt kan være blevet overraskede over at mødes på Sct. Croix i fx 1807-08.

Christen Conrad Munch.

T.H.: Dr. Christen Conrad Munch, broderen fra Sct. Croix. Silhuetten er givet til familien Kielland-Brandt af Ella Rønneberg Kielland i 1925.

En kop af det stel, Søren Munch fik foræret i 1811 af sine engelske venner ved afrejsen hjem til Norge efter 3 års fangenskab. Privateje.

Slægtens 4 kvinder med samme navn:

6 x tip:

Dorothea Catharina Wandall Randulff (1660-1707)

4 x tip:

Dorothea Catharina Wandall Randulff Bull (1716-1763)

2 x tip:

Dorothea Catharina Wandall Randulff Bull (1781-1861)

Oldemor:

Dorothea Catharina Wandall Randulff Bull Kielland Brandt (1857-1917)

Kilder:

Efterladte breve af Hanna Kielland.

Avisartikel af Johanne Munch Kielland fra Aftenbladet 1920'erne.

Familiens oplysninger i øvrigt.

Handels- og Søfartsmuseet, Kronborg.

SLEKTEN KREFTING OG DENS FORGRENINGER I NORGE OG UTLANDET, udarbejdet af Reidar Krefthing, Oslo, 1936-1945. Omredigeret og ajourført 1960-63 (side 43-45: børn af Petronelle Helene Krefthing og Edvard Munch).

Folketælling Gjerdum 1801, Norske arkiver.

Denne side er oprettet af Katrine Kielland-Brandt 7. september 2011.

Opdateret 28. feb. 2013.